

spørgsmålet er alene: Hvilket system giver den almindelige færing de bedste udsigter til og muligheder for et indholdsrigt og aktivt liv? Og det svar er for mig at se et fortsat rigsfællesskab. Det lyder måske lidt materialistisk, men politik kan sandelig være materialistisk, specielt når den er god. Romantik, med al respekt for denne udmærkede mekanik, bruges altid til så meget.

Spørgsmålet om relationerne mellem Færøerne og Danmark fylder ikke så meget i vores politiske hverdag, selv om vi nu er nødt til at være i beredskab på det område. Desuden indeholder et samarbejde i et fællesskab, som f.eks. rigsfællesskabet, så mange perspektiver på så utrolig mange områder. Vi har uudnyttede potentialer i det værende fællesskab, især inden for det udenrigspolitiske område, og vi kan få endnu flere i et fremtidigt fællesskab, i et fællesskab, hvor vi respekterer vores forskellighed og vores samhørighed, i et fællesskab, hvor selve samarbejdet er styrken.

Jeg har noteret statsministerens bemærkning om, at presset på små nationer i verdenssamfundet i dag er langt hårdere end tidligere, og at det kræver en ekstra indsats at blive hørt, at have gennemslagskraft og at få indflydelse. Endnu et godt argument for at samarbejde. Og hvordan er trenden i Europa i dag? De mange lande, der før lå under den sovjetiske jernhæl, og som nu har opnået suverænitet, hvor bevæger de sig hen? Jo, ind i et nyt fællesskab, nemlig det europæiske. Samarbejdet giver de enkelte deltagere ekstra styrke, en styrke, de ikke ville have, hvis de stod alene.

Et af de smukkeste ord også i politisk henseende er ordet frihed, men dette ord, som ånder af begejstring og følelser, har sandelig været meget brugt og meget misbrugt. Det har været kampråbet i revolutionerne, i modrevolutionerne, i demonstrationerne, i guerillakrigene, i den faglige kamp og i den politiske kamp. Men der er en væsentlig forskel på, hvad de forskellige politiske ideologier har lagt i ordet. Nationalister har deres fortolkninger af det, mens vi socialister har en anden.

Nogle fortolker friheden som den politiske frihed til at kunne proklamere nationens egen uafhængighed, og denne frihed vælger man, selv om prisen er en begrænsning i borgerens personlige frihed. Og selvfølgelig bør man, hvis man virkelig tror på en sag, vælge og samtidig acceptere de konsekvenser, det valg måtte have, og ethvert valg har jo sin pris.

Jeg må indrømme, at jeg nærer stor respekt for de mennesker, selv om jeg ikke er enig med dem, der vælger den politiske frihed og samtidig accepterer de nødvendige konsekvenser, det får. Men jeg nærer knap så megen beundring for dem, der anbefaler en politisk frihed, hvor man ikke vil acceptere de konsekvenser, dette valg måtte få. Det er en frihed, der er sminket og uægte, en politisk stræben, der mere bæres oppe af forfængelighed end af fornuft og ansvarsfølelse. Jeg nærer stor beundring for de politikere, der bliver husket i den lille stue med taknemmelighed, men jeg er meget bange for de politikere, der er så ivrige efter at komme i historiebøgerne.

Selvstyre er ikke resultatet af en politisk beslutning. Selvstyre er en proces, der gerne går over en lang periode, hvor man i takt med den økonomiske og administrative kompetence stadig udbygger og udvikler sit selvstyre. På den måde har man en kontrolleret udvikling af selvstyret, som ikke pludselig betyder færre muligheder for folket, tværtimod.

På samme måde er det med suveræniteten. Den bør udvikles, således at den endelige og sidste afgørelse er uden dramatik og uden uheldige konsekvenser for folket. Den skal udvikles, modnes og forberedes. Alternativet er en her og nu-afgørelse med de følger, det har i form af ustabilitet, usikkerhed og følgende utilfredshed.

En naturlig og rationel udvikling af selvstyret giver i i sidste ende et reelt selvstyre og ikke et formelt og sminket selvstyre. Valget kan i sidste ende komme til at stå imellem den politiske eller nationale frihed og den personlige frihed eller livsfriheden.

Det er også af uvurderlig betydning, at afgørelser, som den, det færøske Lagting og det færøske folk skal til at træffe, har rodfæstning i befolkningen, ikke i et muligt lille flertal eller eventuelt mindretal, men at det er folkets ønske, at det er en folkebevægelse, som vi så det i Island, mens vi desværre også har set det modsatte, f.eks. i Nordirland og andre steder.

At vi politikere er uenige, er jo en del af vores hverdags præmisser, men vi må for alt i verden sørge for, at vi ikke bevidst forårsager en splittelse af befolkningen, hvor parterne endda har svært ved at acceptere hinandens synspunkter. Det er det værste, der kan ske. Er det ikke en folkebevægelse, så er sagen ikke moden, og så skal den udvikles mere, og det må få lov til at tage den tid, der er nødvendig. Derfor kan jeg